

Gérard Depardieu o el c

Propietari de vinyars, productor de pel·lícules, pare de dos fills, Gérard Depardieu, la més important *show star* francesa mostra signes de relaxar-se. Però, com ell diu, "si fóra encara com quan tenia vint anys, estaríem tots en un bon embolic".

Qui sap quan va descobrir Gérard Depardieu per primera vegada el seu art per a actuar. El moment crucial, d'acord amb una nova biografia del periodista americà Paul Chutkow, podria haver estat quan l'actor tenia 3 anys i va posar un pèsol en l'orella a la seua àvia paterna. "Ella va considerar el pèsol no com un insult sinó com una perla", escriu Chutkow. De colp, aquell humil pèsol es va convertir en una joia de la família. "Potser –conclou– va ser justament aquí quan va nàixer una *star*". Pertot arreu Depardieu és comparat amb Keats, Pablo Picasso i Renoir. "Intuitivament –ens diuen– sembla haver arribat a la mateixa classe d'idees i de coneixements que Jung".

Depardieu té el talent per a inspirar aquest tipus d'adoració vertiginosa. Quan va entrar a la conferència de premsa de la setmana passada a l'Hotel Plaza Athénée de París, un crític cinematogràfic que es trobava al meu costat es va mig agenollar als seus peus en un gest reflex de reverència. L'actor estava acompanyat de Katherine Heigl, la coprotagonista del seu darrer film americà *My Father, The Hero*, una comèdia lleugera que es desenvolupa a les Bahames. Depardieu, parlant francès però de vegades expressant-se en un anglès dubitatiu, responia a les preguntes sobre aquesta pel·lícula i sobre el seu últim treball, *Germinal*, versió de Claude Berri de la novel·la de Zola sobre una comunitat minera del nord de França –totes dues pel·lícules tenen la seua estrena britànica el proper 6 de maig–. Quina ha estat més agradable, *Paradise Island*, o la mina de carbó? Quines qualitats ha detectat en Katherine Heigl? "Intel·ligència", diu Gérard. "Honestat. Integritat. Amabilitat", va replicar Heigl. "Amor. Felicitat. És un home meravellós", explica ella.

Depardieu sembla relaxar-se a mesura que avança la sessió, sens dubte alleugerit pel fet que les preguntes no requereixen respostes més enllà d'una rutina benivolent. En pel·lícules com *Jean de Florette* [*El manantial de las*

colinas], *Tenue de Soirée* [*Traje de etiqueta*] i *Cyrano de Bergerac*, va confirmar la seua categoria com el millor actor de cine francès de la seua generació, si no de tots els temps. Durant els últims anys, però, el públic no s'ha fixat tant en els seus mèrits professionals com en la seua vida privada. En la ment d'alguns, particularment als Estats Units, la seua reputació està tacada per una història de l'any 1991 publicada a la revista *Time* que va suggerir que l'actor podia haver participat en una

nema com a sentiment

violació quan tenia 9 anys, acusació que ell nega amb una certa indignació.

Fa ja 20 anys des que Gérard Depardieu va establir la seua reputació amb l'estrena de *Les valseuses* (literalment 'Boles') [distribuïda a l'estat espanyol amb el títol de *Los rompepelotas*], l'extravagant pel·lícula de Bertrand Blier, en la qual feia el paper d'un personatge per al qual les distraccions preferides eren el robatori de cotxes, l'abús d'alcohol i les agressions corporals, un estil de vida que s'ha assi-

Gérard considera l'alcohol com un mitjà per accedir a les cavernes més inacessibles de la seua psique. (A diferència de la resta de nosaltres, que senzillament ens col·loquem, juguem als dards i caiem.)

ARXIU

milat bastant a la joventut de Depardieu. Avui dia, Gérard és propietari de vinyes i productor de cine, i sembla perfectament a gust amb l'estèril opulència de la suite del Plaza Athénée on concedia entrevistes després de la conferència de premsa. Andie MacDowell, l'altra actriu principal a *Green Card*, va dir "el brètol que hi ha en Gérard ha estat exorcitzat pel seu èxit."

"No crec que això siga realment tant l'èxit —diu Depardieu— com el pas del temps. No tens la mateixa resistència a l'alcohol. Perds l'arrogància que tenies als vint anys. Gràcies a Déu. Si fóra encara com quan tenia vint anys, estaríem tots en un bon embolic."

Encara que Depardieu està preocupat pel fet de convertir-se en un actor internacional, l'estrena simultània de les seues dues últimes pel·lícules serveix per a subratllar les seues limitacions en les produccions de parla anglesa. En *Germinal*, està en la seua millor actuació en el paper de Matheu, el líder d'una revolta de miners, robust, encara que vulnerable, dins el seu típic aspecte de "camioner sensible". En *My Father, The Hero*, està ben a prop de la caricatura. Es encara més francès del que era en *Green Card*. És tan francès que fins i tot canta una cançó de Maurice Chevalier. André, el personatge de Depardieu se'n va a les Bahames amb la seua filla de 14 anys, la qual informa a tots els estiuejants que ell no és el seu pare sinó el seu amant. Tots estan convençuts que el francès té una relació sexual amb una menor. Després d'això, com el comunicat de premsa proclama alegrement: "la calamitat preval".

Amb el seu propi llenguatge, algú va dir una vegada que Depardieu fa que inclús la pitjor banalitat sone com una poesia. En anglès va ser capaç de recitar versos amb la dramàtica sensibilitat d'un anestesista en *The Young Doctors*. Seria molt interessant veure'l en una pel·lícula americana d'èxit on la seua nacionalitat no siga el seu atribut més distintiu. Depardieu, potser pensant en la seua decepcionant actuació en *1492*, diu que per a això necessitaria superar les dificultats amb la llengua. "Actuant en anglès —explica— sóc com un cec. Quan no pots veure desenvolupes uns altres sentits. En un sentit estic cec, però altres facultats es desenvolupen com a compensació: el sentit de l'oïda, de la curiositat, de la tolerància. Aquests són els mitjans de comunicar-se si no parles la llengua."

Moltes declaracions de Depardieu tenen un to grandios, poètic, que molts pocs actors britànics gosarien adoptar quan parlen per a

El personatge de Depardieu a 'My Father, The Hero' se'n va a les Bahames amb la seua filla de 14 anys, la qual informa a tots els estiuejants que ell no és el seu pare sinó el seu amant. Tots estan convençuts que el francès té una relació sexual amb una menor. Després d'això, com el comunicat de premsa proclama alegrement: "la calamitat preval".

una publicació. Ell veu el fet d'actuar com "una forma de comunió"; i creu que "un actor és com Jesucrist; ha de sofrir". En un moment donat de la seua joventut parlava "únicament per a mi mateix i per als arbres". Tanmateix, Depardieu és expansiu, generós, dinàmic, ample —en tots els sentits de la paraula— i, d'alguna manera i malgrat una educació proletària, amb el seu humor i el seu enorme i contagiós entusiasme ha aconseguit arreglar-se-les sense parèixer absurd o pretensions.

El seu estil en la conversació no és menys distintiu del que tradueix Paul Chutkow en la seua biografia americana. De la seua dona, Elisabeth, quan li pregunten diu: "quan ens vam conèixer vaig tenir un flaix, un flaix molt dolç. Madame Depardieu —diu— és perfecta per mi: ella va molt, molt ràpid". Gérard, escriu Chutkow, s'impregna amb tot. Un podria excusar-se per prendre aquesta última cita com una referència a la coneguda afició de l'actor a un got de vi, però això sembla improbable: ja hem descobert que "Gérard considera l'alcohol com un mitjà per a accedir a les cavernes més inaccessibles de la seua psique" (a diferència de la resta de nosaltres que senzillament ens col·loquem, juguem als dards i caiem).

La vida anterior de Depardieu ha estat molt mitificada, especialment per ell mateix. Fill d'un treballador del metall sense estudis, va créixer a Châteauroux, a l'est de Poitiers, i va flirtejar amb petits delictes abans de fugir cap a París i arribar al Théâtre National Populaire. Va ser una infància poc habitual. No hi ha molts individus, fins i tot a França, que puguin dir, com fa Depardieu, que van perdre el poder de parlar en la seua adolescència i el van recuperar llegint la poesia d'Alfred de Musset. Quan era adolescent, diu, es comunicava mitjançant inconnexos grunyits i que-

quejos. Va ser tractat pel doctor Tomatis, un terapeuta que creu que cada freqüència de so fa un massatge a una determinada part del cos. Li va receptar dues hores de Mozart per dia. Era, vaig suggerir, una història increïble.

"És una cosa a la qual jo era molt susceptible en aquell moment", diu Depardieu. "Éssent un nen tenia una manca d'autoconfiança per a la comunicació que em va produir aquests problemes de quequesa i la impossibilitat d'articular cap paraula. En algunes situacions, quan les coses són emocionalment intenses —si hi ha cap conflicte, per exemple— encara no puc parlar. No puc començar, o més sovint, acabar les meues frases. Em passa normalment a la televisió, i és per això que no faig entrevistes televisades.

El punt en comú entre la gent amb la qual he parlat de Depardieu és que no coneixen ningú que siga com ell. Els seus amics parlen misteriosament del seus 'poders intuïtius'. Al funeral d'un company de la infància, Gérard suposadament va veure el difunt flotant sobre el taüt, rient-se. Quan va ser atacat salvatgement per un gos alsacià que li atiaren després d'una baralla amb un individu en un cafè de Lió, diuen que li va dir al propietari del gos que moriria dos anys després en el mateix lloc amb una bala al cervell, i la seua predicció es va complir. "No puc explicar això —diu Depardieu—. El van matar efectivament dos anys després, amb una ferida de bala al cap". Potser Gérard ha firmat un contracte per ajudar el destí? De cap manera, diu Depardieu. "Va ser una coincidència." Una estranya coincidència. "Sí —diu Depardieu—, com totes les coincidències."

Jean Carmet, un actor de 72 anys que ha estat ben a prop de Gérard Depardieu durant 20 anys, i que fa el paper de la seua vida com el seu pare en *Germinal*, és un home savi, empenedor, amb poques de les afectacions popularment atribuïdes a la seua professió. Ell confirma aquestes històries i diu que la vida de Depardieu és "una sèrie de misterioses observacions". Us deia que l'actor era un visionari? "El que dic és que ell és intuïtiu i extremadament curiós per naturalesa", diu Carmet. "Us dic que se li escapen poques coses. Està molt atent als detalls. Té aquest estrany hàbit de tocar les coses. Si, de colp, pensa a tocar-te el nas, ho fa. T'ensuma, t'olora. Et passarà la mà sobre el cap per veure què se sent. Ell m'ha fet totes aquestes coses a mi, diu Carmet, i de molt pitjors.

Bertrand Blier, l'home a qui Gérard Depardieu anomena el seu germà, parla també del "sisè sentit" de l'actor. En la seua comèdia negra de 1979 *Buffet Froid*, Depardieu fa el paper d'Alphonse Tram, un personatge que s'associa amb un assassí massa atemorit per a tornar sol a casa caminant i amb un inspector de

policia psicòtic dedicat a la sistemàtica eliminació de violinistes de la seua finca. "Alphonse és perillós, brutal, capaç de qualsevol cosa", diu Blier. "Un home que té sempre una navalla en la butxaca de l'abric que no es lleva mai. Vaig traure la idea de la mateixa personalitat de Depardieu. Avui dia és un burgès. És un terratinent. Fa vint anys era extremadament perillós. Literalment havíem de seguir-lo a la nit per evitar que es ficara en baralles. Anava deliberadament a les zones més perilloses, buscant gresca. Avui, tot això s'ha acabat, però encara té aquest tipus de *nas* que es desenvolupa en la gent acostumada a les baralles del carrer. T'acostaràs a la cantonada i et dirà, "Gira". Tu dius: "Per què?" i ell diu: "Simplement gira." I hi haurà alguns xics amb aspecte dubtós en girar el cantó". Inclús ara, quan arriba a la porta, jo pense: "Déu meu, on són les meues coses de valor?"

Per Gérard Depardieu aquestes comparacions entre la seua adolescència i l'anàrquica amenaça dels seus papers de ficció han deixat de ser divertides. Fa tres anys el seu passat romàntic es va terminar quan *Time* va publicar l'entrevista on suggeria de manera inversemblant que havia participat en una violació quan era un xiquet. Els problemes van començar l'any 1978 amb els comentaris que suposadament Depardieu va fer a Harry Stein, del *The Film Comment* de Nova York. L'actor, que se suposa que va sopar bé abans de l'entrevista, el citen dient que ell havia vist la primera violació quan tenia 9 anys, i que després l'assumpte va ser ressuscitat per *Time*, que li va fer una entrevista gràcies a un corresponsal de París, en la qual l'actor pareix confirmar la història, tot i que la frase de Depardieu "assister à", significat que ell va 'estar present en' l'escena, va ser magistralment traduïda per 'participar en'.

Basant-se en la història de *Time*, el *National Enquirer* va publicar aquest titular: "Nominat a l'Oscar admet que era un violador". El *Daily Mail* va publicar una fotografia amb el peu de foto: "És aquest el més famós violador de França?" Aquesta és la classe de preguntes més prudentment qüestionada en la seua absència.

Burgès, pot ser-ho, efectivament, però Gérard Depardieu encara posseeix un físic amb un potencial que acovarda, producte dels anys passats com a boxador aficionat. "Era un assumpte difícil de tractar -diu Depardieu-, ja que jo era conscient del sofriment que causava a la gent que estava al meu costat, especialment als meus fills. Era com un colp baix. Com quan algú et roba el cotxe. Et dius: 'bé, què m'he deixat dins?' I vas recordant més coses que has perdut. En qualsevol cas, ara han dit aquestes coses. No van pel bon camí. Què més poden trobar per parlar-ne? Que

vaig matar algú? Que sóc un assassí de xiquets?"

Depardieu afirma que no recorda haver dit a *Time* que ell va estar "present" en una violació. "Jo recorde una entrevista que vaig fer fa vint anys -diu, presumiblement referint-se al seu encontre amb Stein-. Quan ets jove, i quan has begut una copa... hi ha coses que veus; hi ha coses que passen. En qualsevol cas no m'he vist mai en una situació com la que descriuen."

Depardieu em va llançar una mirada que indicava que preferia no parlar més sobre aquest tema. L'explicació més probable és que l'actor, que finalment va decidir no demanar *Time*, pot haver adornat un incident que havia observat però en el qual no havia "participat", amb la finalitat d'augmentar les credencials de la seua vida pels carrers. Harry Stein, que encara està a Nova York, afirma que conserva la cinta però que no la vol fer pública. Lamenta els problemes que va causar la seua entrevista, però, d'altra banda està content amb el que va escriure. Aquí sembla acabar l'assumpte.

La gran preocupació de Depardieu és que els rumors en contra seu poden continuar, concretament a Nord-amèrica. Els periodistes francesos van sospitar de la veracitat de l'article de 1991, que va aparèixer justament abans de la cerimònia dels *oscars* de l'Acadèmia. Depardieu havia estat el principal candidat dins la categoria de millor actor per *Cyrano de Bergerac*. Més tard l'Oscar va anar a Jeremy Irons. Cyrano ni tan sols va guanyar el premi a la millor pel·lícula estrangera.

Després de l'escàndol, Depardieu va entrar en un turbulent període diligentment seguit per publicacions com *Paris Match*. En la primavera de 1991, durant el rodatge de *Mon père, ce héros*, la versió original francesa de

L'actriu Andie MacDowell, companya de Depardieu en algunes pel·lícules, diu de l'actor francès: "El brètol que hi ha en Gérard ha estat exorcitzat pel seu èxit."

la seua nova comèdia, ell estava "explorant les cavernes inaccessibles de la seua psique" tan freqüentment que gairebé el van tirar de la pel·lícula. Aleshores Depardieu, que encara és casat amb la seua primera esposa, Elisabeth, va tenir una relació amb una model amb la qual va tenir un fill a començaments de 1992. L'any passat, el seu fill Guillaume va ser condemnat per vendre heroïna en una estació de tren. Durant el judici, la defensa va suggerir que el noi s'havia desequilibrat per presenciar conflictes entre els seus pares.

ARXIU

No hi ha molts individus, fins i tot a França, que puguen dir, com fa Depardieu, que van perdre el poder de parlar en la seua adolescència i el van recuperar llegint la poesia d'Alfred de Musset. Quan era adolescent, diu, es comunicava mitjançant inconnexos grunyits i quequejos. Va ser tractat pel doctor Tomatis, un terapeuta que creu que cada freqüència de so fa un massatge a una determinada part del cos. Li va receptar dues hores de Mozart per dia.

Guillaume va passar alguns mesos a la presó. Mentre Depardieu feia *Germinal*, s'alçava alguns dies a les 4 de la matinada per visitar al seu fill abans de començar la filmació.

Balzac tenia raó, em va dir Depardieu quan va escriure: "Res pot fer justícia a la maldat de la gent benpensant." L'aspecte més depressiu de les seues experiències, afirma, és la manera amb què la gent intenta enriquir les seues vides veient com cauen els seus ídols. Mira què va passar a Michael Jackson. No ténim ni idea del que realment hi va succeir, encara que ell es comporte de manera que fa fàcil adjudicar-li aquest tipus d'història. Defendré la gent que està al meu costat com una hiena. Preferiria devorar els qui els fan sofrir abans que intentar justificar-me.

Els amics diuen que l'actor sembla haver superat el pitjor de la crisi. "No crec que tinga una gran capacitat per a l'amargor i el ressentiment —em va dir un—, però crec que aquest conflicte l'ha canviat. Crec que l'ha fet més tancat, més circumspecte". Afortunadament per molts dels seus admiradors, els múltiples traumes de l'actor no semblen haver afectat el seu llegendari ritme de treball. Té diversos projectes en marxa a França, però la idea de poder mostrar algun dia la completa amplitud

del seu talent en una producció en anglès és el que continua entusiasmant Depardieu.

Dos membres recents del seu cercle d'amics i col·laboradors —el que ell anomena la seua "família" del cinema— són Emma Thompson (que fa un petit i destacat paper de nòvia seua en *My Father, The Hero*) i Kenneth Branagh, director de *Henry V*, la versió francesa de la qual va doblar Depardieu. "Sent la més profunda admiració per tots dos", diu Gérard. "Són internacionals. Són actors com a mi m'agradaria ser". Ell acaba d'enviar a la parella un llibre meravellós: "No puc dir de què es tracta —diu Depardieu—, perquè ells encara no l'han rebut. Però crec que se'n podria fer una pel·lícula tremenda amb tres personatges principals: jo, Kenneth i Emma." En quina llengua? "En anglès —diu ell—, en el llenguatge internacional."

Depardieu deixa caure aquest últim comentari amb una certa ironia; sembla desil·lusionat perquè fins i tot amb els subtítols de Burgess, les rimes de *Cyrano de Bergerac* van representar una barrera infranquejable per a nombrosos espectadors de parla anglesa. Un propietari d'un cinema americà va elogiar *Cyrano* com "una meravellosa adaptació del *Roseanne* de Steve Martin". Alan Partridge, en el seu programa a Radio 4, va fer seu el comentari quan va explicar: "No estic tan entusiasmada. No m'agrada el que van fer amb la història: situant-la al segle XVII; posant-li un gran nas. Potser això la va fer un poc més divertida, però pels britànics, *Bergerac* és John Nettles."

Depardieu confia que *Germinal* serà immediatament accessible per a una audiència internacional. Aquest pot no ser necessàriament el cas: després d'haver vist la pel·lícula en un teatre anglès, l'exhibidor va preguntar: "Sabeu què vol dir *Germinal*, no? Collons!" (Aquesta traducció contradieix el consell de Harrap's Shorter, que prefereix "El setè mes del calendari republicà francès"). Tanmateix, de les dues últimes pel·lícules de Depardieu, és la producció francesa que ha atret cinc milions d'espectadors a aquesta banda del canal, la que probablement augmentarà la seua reputació a Gran Bretanya.

"Resulta extraordinari —diu Depardieu— que Zola va escriure *Germinal* fa cent anys i encara avui t'adones que hi ha els mateixos problemes entre la classe treballadora i els caps. Aquesta lluita encara existeix. La pel·lícula presenta una indústria minera delmada per la cobdícia, una direcció corrupta que estafa els fons de pensions dels treballadors i la violència infligida pels cossos de seguretat de l'estat per suprimir una protesta obrera. No se sap mai, com diu Depardieu, "potser a Anglaterra també els evocarà una altra pel·lícula."

Robert Chalmers

©Observer Life Magazine-EL TEMPS

Traducció: Maria José Seguí